

O Volapükaf lens valöpo!

Ün 2020 buk sperantik fa jiel *Věra Barandovská-Frank* tiädü ,Interlingvistiko. Enkonduko en la sciencon pri planlingvoj' (= „Bevüpükav. Tidodem nüdügöl ini nolav tefü disinapüks“; kot di ,ISBN': 978-83-65483-53-9; ladet nunäda: ,http://interl.amu.edu.pl/interlingvistiko/barandovska_interlingvistiko.html') pepübon. Tefon yegädis mödik (davob pükas pepenöl, dadiläd mekavapükas, yufapüks slavik, disinapüks cifik, e ret), ye bo mu veütos, das ninädon notetis tefü jenotem Volapüka de daved ona jü yel: 2019, keninükamü lifajenotemils cifalas valik. Us igo kanoy logön fotografoti ela Hermann Philipps in ked cädik bal ko pöträts elas ,Kerckhoffs' ed ,A. de Jong' (liedo fotografots elas ,Brian Bishop' e ,Ralph Midgley' defons). I resodatopedes veütik Volapükamufa nuik pemäniotons (too nen bukem bevüresodik ela Oleg Temerov).

Fe nün anik lebuka dö pats pülik no binon kredabik (as sam, das kadäm balid äbinädon-la me limans 29), ab kodidob atosi pöles in fonäts lovelogamik klatädik, e lecedob penädi fa el Barandovská-Frank komandabiki pro valans, kels nitedälons in bevüpükav, jenotem Volapükamufa, ä reidons speranto. Spelom, das niverastudans anik, kels olärnons bevüpükavi u sogädapükavi yufü tidabuk at, ovilons nolön mödikumosi dö Volapük ed ovedons Volapükans plägik, redakan:

Daniil Morozov

Hiel Alrond e renar magivik.

*Fa ,Evgeny A. Khvalkov', tiäd rigik: ,Alrond and the Magic Fox',
ini Volapük petradutöl fa ,Hermann Philipps'.*

**Dr. Evgeny A. Khvalkov binom profäsoran plödaleodik pö
niver konömava, räyun jenava tö ,Sankt-Peterburg', Rusän.**

Sevols-li konoti dö hiel Alrond e renar magivik? Okonob oles oni.

Reto, renars magivik ai nog lifons jünü seimo in vol. Tio nemögos ad fanön onis, bi vemo fägons demü magiv. Ed ömna, ven renar somik rönon da fot e kontagon me göb oka tuigis e bimülis, spags flitons de göb süllo e gefalons sui glun; mens nemons spagis at : stels jutöl. Semikna ye renars magivik pu-bons pö mens. Atos obinon yegäd konota obsik.

Seimna ädabinom lesiör bäldik, kel älifom tö kep : ,Bertoari', ed älabom sonis kil. Posä hibäldikan ideadom, son bäldikün ägerom kasedi e glunidalabi lölik ma kösöm ettimik, telidan ägerom pädäni in vilag sa kultanami, e yunikünan : ,Alrond' ägetom te glävi fata okik e jevodi bäldik. Blod bäldikum ägivom ele ,Alrond' bodedi e hämi pro täv, ed äsagom, das ömogolomöd ad tuvön benofäti omik votaseimo.

Hiel Alrond äpreparom oki pro täv. Äsludom ad golön lü zif : ,Adtiarn' lü kur rega : ,Taravon', hikel – so äsagoy – beno äpelom-la noubanes kuradik e visedälikes. ,Alrond' kluo ätävom lü ,Adtiarn'.

Pos tim anik el Alrond ävedom fenik e faemik, klu äseidom oki len sim fota. Ekö! logod renara äpubon dese viburnabimül. Hirenar älülogom eli Alrond, ed el Alrond älülogom renari. E renar äspikom:

„Vipob ole poszedeli gudik, o hiyunan! Logob hämi jönik. Ba ogivol-li obe dilodili ota?”

E do el Alrond älabom te bodi e hämi atis, äbinom man gudik, klu ägivom renare dilodili häma, ed äkonom ome, vio

VII:63:2021

blods oka iträitoms omi, e das ögolom lü ‚Adtiarn‘ lü kur rega : ‚Taravon‘.

„Ekö!” renar äsagom, „ba sötob-li kegolön ko ol ad tuvön läbi id obiki? Fūmo binol hilepul gudik, ab binol vemo balu-gälik. Obo ye sevob käfedis valasotik, e ba id okanob yufön oli. E posä ulükömobš ini ‚Adtiarn‘, olüyumol ad galädanef rega : ‚Taravon‘, ed ob obinob nätäpretan pro lebüral : ‚Beren-gar‘. Sevob pükis valasotik : ‚Garegin‘, püki di ‚Adelnia‘ ed igo püki elas ‚Igerulds‘.”

„Benö!” el Alrond äsagom, „binos blesirikum ad golön kobo ve veg. Kekömolös ko ob!”

Ed ägoloms äl zif : ‚Adtiarn‘. Suno älükömoms, e reg : ‚Taravon‘ äcälo el Alrond obsik as legalädan pösodik, bi kapiten galädanefa äbinom flen bäldädik büätana : fat mana yunik; zuo el Alrond vemo äsümom ad fat oka tefü logod, kurad e täläkt. E renar äprimom vobi in lebür regik ed ästunükom alanis me sev okik pukas. Penans, konsälals, lebüral e reg it ästunoms dö vised renara.

Reg älabom dauti matovik. Sosus älogof hiel Alrond, älelöfädikof dö om; man yunik leigo äplidom ledauti. In regän et ye kösöm ädareigon, das noe ledaut no ädalof välön hilelöfäbi ma plüd oka, abi igo reg it : fat ofa < no äkanom – äsi in regäns tio valiks – meikön mati dauta okik ma ced oka. Pas mäted vemik ämuton jenön, ed alseiman, kel öbinom vikodik, ömutom getön i ledauti asä jigami. Ed ibä ledaut äbinof lädül matovik ä daut balik rega : ‚Taravon‘, e bi reg it äbinom bäldik, lebüral e konsälals ädränoms omi ad suno meikön mätedi, ed ad matükön ledauti ko vikodan.

„Neodobs,” äsagoms, „fovani digädik pos ol, sevabo : plini u lesiöri glorik, nämälädälik, täläktik ed almodo digädiki; no vipobs regi valasotik.”

Reg ämutom dälälön e meikön mätedi. Glumäliko el Alrond ägekömom lomio de dün, e renar äsäkom ome:

VII:64:2021

„O flen oba! kikodo binol-li so lügik? Kikodo logotol-li so glifiko?”

„Lio sötoböv-li no binön glifik?” el Alrond ägespikom. „Reg elonom mätedi, e vikodan ogetom ledauti asä jigami, e jile- löfäb obik ovedof jimatan lesona u lesiöra foginikas.”

„Kikodo no kompenol-li pö mäted?” renar äsagom. „Fe fat olik äbinom lesiör pöfik – ed ol binol nog pöfikum –, ab famül ola binon noubik, e tribütäbim olik leno nepluon leigodü ut regas. Zuo binol man labü näm e sagat.”

„Vö!” el Alrond äsagom. „Kredob ye, das mäts atna no obinons kösömiks : ni okomipoy me sped ud ojütoy sagitis, ni ogebädoy glävi.”

„Ab ga labol obi! Oyufob oli dü mäts regik”, renar ägespikom.

El Alrond ävätälom atosi, ed äbaicedom. Renar täno äfä-nülom göbi, e spags goldik äfalons sui man yunik. E do el Alrond ya büo äbinom jönik e zuo äbinom riskan, äsä äda-binoms nemödiks, nu älunidom me lit magivik ed äbinom so nämik äs hinämans kildeg.

Ven tim mäteda älükömon, regs, lessons, düks, grafs, baonans e lesiörs de Vesüdajolän lölik – ed igo anans de nisuls Ragipelaga – äkömoms lü ‚Adtiarn’. Dels balid kil pälifädons me tornuvs, yag e zälafidäds, ed el Alrond äpluom lä votans tefü valikos : komip me sped, komip me gläv, jütam me car, jütam me rabalet, e danüd. Ed el Alrond äbenokondötom vemo kuriko : matilisitan veratiälik pro ledaut! Ye mäts regik äbinons fikulikums ka danüds kurik.

Äbinos tim pro mät balid. E reg äsagom:

„Ün yel büik dük : ‚Larhelm’ ela ‚Moremont’ ägivom obe sidis milagik anik, kels prodons mödoti lultumik. Bod binü vuit at pemeköl labon patöfis so milagikis, das blögädil bal saidon ad nulüdön hidaülani. Feilans obik äsovens grenis

VII:65:2021

milagik at in feilaläneds oksik, e jenöfo klopp äbinon nensamik. Ab ekö! neläb kion! : alneito ek kömon e vuiti lufidon. E ven sedob galädanis ad fanön tifani, valans slipikoms. Kim olas, o lesiörs glorik! ojelom-li feilalänedis obik vuiti milagik prodölis e leigüpo ofanom-li ravani klänöfik ed oblinom-li oni foi ob?”

Regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs valiks – e leigo hiel Alrond – äbluvoms. Ägolom lomio ed äkonom renare dö bligäd regik. E renar ägespikom:

„Sevob tifani vuita : binos probodamost. Fölolöd konsäli obik, slipolöd saido aneito, e täno ogolobsös ad küpedön tifani ün neit. Alo no oglömolöd ad fäisteigädön lilis olik.”

So ädunoms. Ven neito regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs valiks äseголädoms ad galedön feilalänedis, probodamost änilikon ed ätrompeton me probod oka, dub kelos valans äslipikoms. El Alrond ye ifäitegom lilis oka, äsä renar ibüdom ole, e no äslipikom. Sosus tiban äprimon ad deyebidön feilalänedi regik, el Alrond e renar oka ästeifüloms ad fanön probodamosti. Lunüpo no äkanoms damütön oni, jüs renar äbunom sui most ed äjedom jaini zü on.

Ün göd el Alrond ädugom probodamosti foi reg. Reg päsupädöm, ed älelobom äd ädanom eli Alrond. Regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs foginiks ävedoms glötiks : islipoms dü neit lölik, du el Alrond e renar äfanoms mosti. Ed äplotoms ta el Alrond, ye äklänedoms desini oksik.

Täno äbinos tim pro mät telid. E reg äsagom:

„Ün yel büik reg : ‚Aethelstan’ ela ‚Damyria’ ägivom obe jepi jipas goldinalainaskinik. Nu binos tim ad jimön onis. Lain onas binädon me goldin rafinik, mutob ye sagön, das jips at vemo plafons, e jünü nek äkanom jimön onis. Kim olas, o lesiörs glorik! okanom-li jimön jipis, kobükön laini goldinik e blinön oni obe?”

Regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs valiks – e leigo hiel Alrond – äbluvoms. Ägolom lomio ed äkonom renare dö bligäd regik. E renar ägespikom:

VII:66:2021

„Atos no fikulon, o flen obik! Fölölöd konsäli obik, slipolöd saido aneito, ed odelo ogolobs ad jimön jipis goldinalaina-skinik.”
Fin dila balid. Fövot ofovon.

PLIN SMALIK.

Kapit: 13 (fin).

Ye älonülom säkis nog votikis:

„Lio kanoy-li dalabön stelis?”

„Lü kin üfo dutons-li?” büsidan ätaspikülom muriko.

„No sevob osi. Dutons lü nek.”

„Klu binons obiks, bi binob balidan, kel etikon dö atos.”

„Ed atos ebinon-li saidik?”

„Lesi! Ven tuvoy diamoini, kel duton lü nek, vedükoy oni okiki. Ven letüvoy nisuli, kel duton lü nek, vedükoy oni okiki. Ven bü valans reafoy ad tikamagot, koedoy pätön oni; so vedükoy oni okiki. E tefü ob: dalabob stelis, bi nek bü ob ereafon ad tiket ad dalabön onis.”

„Atos binon verätik”, plin smalik äsagom. „E kisi dunol-li tefü ons?”

„Guvob onis. Numob e numob ai dönu onis”, büsidan äsagom. „Atos binon fikulik. Ab binob man fefik!”

Plin smalik no nog päkotenükom.

„Obo, if dalabob särvigastofädi, kanob lenükön züi särvig oka e kesumön ko ok oni. Obo, if dalabob flori, kanob plökön e kesumön ko ok oni. Ab leno kanol-la tovädokobükön stelis!”

„Nö! Ab kanob pladön onis pö bank.”

„Kisi atos sinifon-li?”

„Atos sinifon, das penob sui papürabledil numi stelas obik. E poso lökofärmükob papürabledili et niniü layet.”

„Ed atos binon-li valikos?”

„Atos binon saidik!”

„Binos yofik”, plin smalik ätikom. „Binos saido poedik. Ab no binos vemo fefik.”

VII:67:2021

Plin smalik älabom tefü dins fefik suemodis lõnik okik, kels vemo ädistons de uts daülanas.

„Obo”, nog äsagom, „dalabob flori, keli begifülob aldelo. Da labob volkanis kil, kelis klinükob alvigo. Bi klinükob id uti, kel ekvänikon. Ba atos seimüpo oklülädon-la binön frutik. Frutos volkanis oba e frutos flori oba, das dalabob onis. Ab stels labons fruti nonik de ol...”

Büsidan ämaifükom mudi, ab no äkanom tuvön vödis ad gespikön, e plin smalik ädetävom usao.

„Daülans vo binons fümiko bisariks”, balugäliko äspikom ninälo oke dü täv okik.

Fövot ofovon.

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’.

Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov’.

KAPIT KILID (fin).

„Top et binon-la natädik.”

„Si! züäd et binon digädik. Üf diab desironöv ad kompenön pö dunikam menas...”

„Klu ol it lüälol ad plänäd susnatik.”

„Kekodädans diaba kanons binädön me mid e blud, vo-li? Primo säks tel stebedons obis. Ut balid: va krim seimik piduinon-li valem; ut telid: kis krim binon-li e lio at piduinon-li? Dido, üf nilud dokana: ‚Mortimer’ veräton, e tadunobs nämädis plödü lons natöfik Nata, täno vestig obsik finikonös. Ab bligidobs ad fiblufön hüpotetis votik valik, büä ugeikobs ad et. Anu färmükobsös fenäti at dönu, üf no dodol osi. Binos bisarik, ab cedob, das lutem densitik födon leküpäli me tik. Nog no nedob ninikön ini bog ad tikön, ab atos binon kludod tikavik cödotas obik. Äletikol-li dö jenot?”

VII:68:2021

„Si! ätikob nämöfiko dö on dü del lölik.”

„Ad kludod kinik ereafol-li tefü atos?”

„Binon vemo brulik.”

„Binon ebo somik. Nebaiäds dabinons pö din at. Samo votikam futanüpedotas. Lio plänädol-li atosi?”

„Hiel ‚Mortimer’ esagom, das etan äbegolom dili et laela su futofinots oka.”

„Te esösagom utosi, kelosi fopan seimik älesagon pö dasäkam vestigik. Kikodo men nedon-li begolön laeli su futofinots?”

„Kikodo-li täno?”

„Etan ärönom, o ‚Watson’! ärönom däsperiko, ärönom demü lif okik, ärönom jüs ikoedom spranön ladi okik ed ideifalom sui logod okik.”

„Ärönom... de kis-li?”

„Atos binon säkäd obsik. Jonäds dabinons, das man älienetom dub dred lebüä ijutedom ad rönön.”

„Demü kis kanol-li lesagön atosi?”

„Büfo niludob, das kodian dreda omik älügonon lü om vegü maräd. Üf äjenos ebo so, bi etos jinon mu kredabik, täno te men süeni oka iperöl ärönonöv de dom plas lü on. Üf temunod zigana veratonöv, täno ärönom, ävokädölo ad yuf, lüodü ütöp, kö yuf töbo päspeton-la. Zuo kini ästebedom-li pö neit et, e kıkodo ästebedom-li etani pö lael taxudik plas pö dom lönik?”

„Cedol-li, das ästebedom eki?”

„Äbinom bädilik e malädülik. Kanobs büocedön, das äduinom spati soarik, ab glun äbinon luimöfik e neit mistomik. Binos-li kredabik, das äkanomöv stanön dü minuts lul u degs, äsä dokan: ‚Mortimer’,

VII:69:2021

suemamod kelana binon plagälikum, kas klienoböv ad dasevön, ekludom se zen zigara?”

„Ab etan äsegolom ad spat alsoariko.”

„Cedob, das no ästebom-la alsoaro lä marayan. Gũo notets dabinons, das ävitom marädi. Ab tũ neit et ästebom us. Neit et äbinon lätik büä üdetävom lü ‚London’. Din fũmikon pianiko, o ‚Watson’! Yumedi-kumon. E nu lovegivolös obe viäli obik, ed ozögobsös mediti fovik sākāda at sovũo jũs ukosādobs ko dokan: ‚Mortimer’ < e siör: ‚Henry Baskerville’ < ogödo.” ■

Fövot konota ofovon.

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil velid. *Fa ‚Daniil Morozov’: vicifal.*

2. Getan nũna (fövot).

2.2. Datif nen värb.

Beladetäb i kanon pamalön medũ datif neseکیدik, kel jäfidon as tiäd u dediet. El „Volapükagased pro Nedänapükans” älabon tiädīs e dedietis mödikis somikis, as sams: „Volapükaflenes obsik ed utanes, kels nitedälons in Volapük”; „Volapükaflenes obsik”; „Volapükānes valik”. I daloy cedön, das pö jenets sũmik subsat ut pemoädōn, keli fũmetonöv läod in datif (sams subsatas somik: *pened*, *penäd*, *nun*, *beg*, *lũspikot*, ...). Lölōt somik vōdas me subsat in nominatif e subsat in datif binädöl kanon jäfidōn as tiäd. Sams: „Pened Volapükānes de cifal: ‚Jakob Sprenger’ ”; „Pened redake dö mob sōla: ‚Johann Schmidt’ ”; „Pened de ‚Paulus’ elanes di ‚Roma’ ”; „Pened de ‚Paulus’ Galatijānanes”; „Pened de ‚Paulus’ ele ‚Timotheus’ ”; „Beg pükānes stimik, kels kompenons pö kobikam tũ 1936, gustul, 26 <...>”; „Nun Yuropānes valik” (tiäd penäda); „Pened notik slopanefe diala obsik” (donatiäd). Balna pö tiäd poedota se Deutānapük pitradutōla ön jenet ot pla datif pägebon subsat po präpod: „lũ”, sevabo: „Lũ ‚Schleyer’ ”. Bo ettimo flun püka rigädävōdema äkodōn

VII:70:2021

defi datifa. Ma küpedots obik, sis yel: 1950 < redak ela „Volapü=kagased pro Nedänapükans” lölöfiko estopedon ad gebädön datifi nesekidik pö tiäds, ab äpenon samo: „Lü reidans lestümik obsik”. Ba kod atosä äbinon utos, das mäniot gebäda somik datifa ädefon in el „Gramat Volapüka”. Bü brefüp jenäd güik äjenon, sevabo ma dibätükam progedik nola Volapüka donatiäd gaseda obsik pianiko pävotükon, jüs datif ivikodon. Leigodolsös sotülis anik donatiäda et: „Sirkülapenäd ad Volapükaflenef” (nemu dü yel: 1993), „Sirküla=penäd lü Volapükaflens valöpo” (sis yel: 1994), „Sirkülapenäd Vola=pükaflenes valöpo” (sis yel: 2014), „Sirkülapenäd Volapükanes valöpo” (sis yel: 2020).

Jenets sümik binons kedets primik penedas paostolana, ven no subsat, ab värb (*penob*, *penom*) defon, as sams: ‚*Paulus’ <...> ko= mote Goda, <...> saludanes pevälöl, ed i valanes in tops valik* (pened balid elanes di ‚*Corinthus’*: I, 1, 2); ‚*Paulus’ <...> svistes saludik ä fie= dikes in Kristus tö ‚Colossae’* (elanes di ‚*Colossae’*: I, 1, 2).

In natapüks datif nesekidik suvo pagebon i pö noetil dö lüspikäb fo vöds paspiköl in dramät, pö nüpenäd su din palegiovöl, pö lüodi=jonian sütadakosädik. Ma vödems dasamik Volapükik, Volapüko pö jenets at daloy gebön subsati kobü präpod: *lü*. Ekö! sams anik:

- *Man (lü flen okik): „Kanol-li prünön obe moni? Labob monadefi.”*
- *Himatan Lamerikänik lü jimatän yunik okik: „O ‚darling’ ! fided at binü zibs peflödöl binon süperik! Esäflödöl-li ol it vali?”*

Ye pö telspikots i binon mögik datif, sam:

- *Jipul bal jipule votik: „Dins smalik et oma bemagivons obi: vilad smalik oma, yakt smalik oma”* (saitoti at kanoy träiton as set defik, pö kel värb: sagof < pemoädon).

Pö nüpenäd su legivot datif no äkomädon, as sam:

- *...älofom zigarülis se bokod largentik labü nüpenäd sököl: „Lü kevocaban digik obik. Presidal: ‚Truman’.”*

In nunedapenäds pö tikodayumäts sümik kanon pagebön el *pro*, sam: *Te pro tävans* (bagaf: 204 < ela „Gramat Volapüka”).

VII:71:2021

Datif nen värb i suvo komädon pö spikeds, vokäds, notodam dana, vipa, glida, e reta. Jenets somik ma bagaf: 205 < ela „Gramat Volapüka” paträitons as sets defik, pö kels demü bref e nüvobed fäküköl vöds mödik pemoädons. Ekö! ön mod kinik el Arie de Jong edönujafädom spiked i Volapüka:

(näi püks difik vola) lüvipobs menefe bal, püki bal.

(Is mutob küpetön, das sets defik mödikün sota ot tio ai papenons ko lintelek finotü oks pla pün, bo sekü pron kösömik vokädik.) Ekö! sams votik setas sümik ko datif (nen lölöfükam pasäjüföl):

- *Gode dani!*
- *Gode dani, das no esäkob ole düpi tü zeneit!*
- *Gode lobi!*
- *Dabeni ole!*
- *Ole: dani, o söl: ‚Reijnders’!*
- *Malediti utane, kel no löfon Söli: Yesus Kristus!*

Ye pö jenets at i kanon pla datif pagebön subsat po präpod: *lü*.
Sam: **Dani lü God**, *kel koedom levikodön obis nämätü Kristus...*
(pened telid elanes di ‚Corinthus’: II, 14). *Fövon ofovon.*

NUNS.

Primü yunul ayela medü Volapükagrup pö ‚Facebook’ hiel David Stanley enotükom nümis tel Volapükagaseda sevädik tiädü „Kosmopolan” (pakipedons in ragiv famülik). Binom leposson redakana timapenäda at: ‚Arthur Wigley Bateman’ (pemetöl tü 1844, tobul, 18, in Linglän, ‚Saint Pancras’ – edeadöl tü 1899, mayul, 19, in Laustralän, ‚Albion Park’ in tat: ‚New South Wales’). Dokan: ‚Arthur Bateman’ ästudom dü degyel 1860^d sanavi in Linglän e Deutän, ab älifädöm periodi daülik lifüpa okik mödadilo in Stralop, kö ävobom as sanan. Äbetävom länis e zifis mödikis vü yels: 1865 e 1880 (keni nükamü Laustralän, Deutän, ‚Stockholm’, Sulüda-Frikop, ‚Calcutta’). Ün 1878 pävobükom ad calan sanavik cifodik (‚Government Medical Officer’) in ‚Tenterfield’. Tü yulul yela: 1881 < picälodom ad calan sanavik cifodik ä müpasanan zuik (‚Additional Vaccinator’) pro ziläk

VII:72:2021

di ‚Rylstone‘. Äbinom sanan balid in ‚Albion Park‘. Ün 1893 topät patik pinemöl: ‚Ravensthorpe‘ < pibumon pro om e famül omik.

Binos nitedik, das äjinom slopikön Volapükamufi pos Volapüka-kongred kilid, ab no änitedälom in votükam pianik dub kadäm sä-slopik püka di ‚Schleyer‘, ägebölo Volapüki klatädik. Ün 1890 igo äbinom liman kadäma di ‚Schleyer‘, efe kadäman pro Stralop. Gased: „Kosmopolan“ päpübön fa dokan: ‚Arthur Bateman‘ in ‚Sydney‘ de 1891 jü fin yela: 1897. Id äbinom spodan zilik Volapükik. Telans cilas omik degbal (jiel ‚Mary Louisa Daubeny Bateman‘ (latikumo: ‚Raftery‘) e hiel ‚Thomas Arthur Bateman‘) id äspodons Volapüko de 1898 nemu jü 1905.

Tü 2021, yulul, 18 yels 190 upasetons sis motedadel datuvala: ‚Johann Martin Schleyer‘. Ba äsümom ad lalkiman leigodü meuga-kompenans okik plu äplöpöls, kels äbinons äsvo kiemavans pükavik, ab tapladü lalkimans zänotatimädik etüvom „stoni sapanas“ veratiki, kel mögükon ceini pükas anik ad mekavapük neudik gebovik, sevabo leprinsipi jönik: gramat balugik sa stamäds dabini boso pevotüköls ma бүдүлс gramatik e fonetiks. Gasedanüm at panotükon бү дät pemäniotöl, kludo levüdob reidanis ad nunön pötü yubid at bosi medü sogädaresods sevädik (‚Youtube‘, ‚Twitter‘, ‚Facebook‘, ...), dat anna omeboy menefe dö bumavan balido ebenoplöpöl tüma magifik Babülönänik binü mekavapüks.

BUK NULIK. ‚Hermann Philipps‘: cifal < epübom pö Volapükagrup ela ‚Facebook‘ lisedi vödedas matematik, keli pelautom yufü matematitidan: ‚Alan Bernthal-Hooker‘. Penäd at ninädon leigätodis in Volapük, Deutäna- e Linglänapük. Lised at i binon dagetovik pö ladet: <http://volapuk.temerov.org/Volapükanef/Deutänapük/vödabuks.php#nulik>. Nu ad tidön matemati Volapüko binos tio so fasiliko, äsä ad naedön telna tel!

Slopans ela ‚Interlingue‘ (büikumo: ‚Occidental‘) suvo lesagons, das mödikans lärnons-la püki at medü buk tiädü ‚Salute, Jonathan!‘. Ek epimon ad tradutön ati ini Volapük ko tiäd: „Glidis, o Jonathan!“ (kapit 1^{id}: https://en.wikibooks.org/wiki/Glidis,_o_Jonathan!/Kapit_1; fovik: https://en.wikibooks.org/wiki/Glidis,_o_Jonathan!/Kapit_2). ■